

 ERNST & YOUNG

Quality In Everything We Do

Ex-post evaluatie van het programma JEUGD in Nederland

De implementatie en de impact van het Europese Commissie programma JEUGD

MANAGEMENTSAMENVATTING

Managementsamenvatting

De Europese Commissie heeft het subsidieprogramma JEUGD in het leven geroepen om jongeren tussen de 15 en 25 jaar in staat te stellen zich persoonlijk te ontwikkelen met behulp van bijvoorbeeld jongerenuitwisselingen en vrijwilligerswerk. Dit programma is in verschillende deelnemende landen, waaronder Nederland, in de periode 2000 tot en met 2006 uitgevoerd. Het programma is in elk deelnemend land door een Nationale Agentschap (NA) uitgevoerd. Na afloop van het programma heeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport aan Ernst & Young de opdracht verstrekt om een evaluatieonderzoek uit te voeren naar de uitvoering en de impact van het programma JEUGD. Deze evaluatie is onderdeel van het evaluatieonderzoek dat op Europees niveau plaatsvindt. De onderzoeksthema's waarop het evaluatieonderzoek gestoeld is, zijn vooraf vastgesteld door de Europese Commissies. Hieronder volgt een samenvatting van de conclusies en aanbevelingen. De conclusies worden per onderzoeksthema weergegeven.

Efficiëntie

De mate van efficiëntie van het programma JEUGD is vastgesteld door na te gaan in hoeverre het budget en de inzet van personeel voor het programma, evenals de management procedures en financieel management, overeenkomstig met de verwachte outputs en impacts van het programma zijn. Gedurende het onderzoek is het lastig gebleken een conclusie te trekken over de efficiëntie van het programma JEUGD vanwege ontbrekende gegevens over het karakter van de projecten en projectbezoeken. Hierdoor is het niet mogelijk om na te gaan of de uitgevoerde projecten overeenkomen met de gestelde doelen; oftewel of het programma doelmatig is. Wel kan vastgesteld worden dat de voorwaarden voor het doelmatig opereren van het programma aanwezig waren.

Ook kan vastgesteld worden dat de middelen steeds doelmatiger en effectiever zijn ingezet. Er worden per FTE steeds meer projectaanvragen behandeld en dit duidt op een steeds efficiëntere inzet van mensen. Ook het budget voor het Nationaal Agentschap is steeds efficiënter ingezet. Over de gehele periode neemt het beschikbare bedrag per project af. De ingezette middelen zijn ook steeds effectiever benut. Het absorptievermogen neemt toe over de gehele periode. De procedures voor projectaanvragen en het beschikbare budget voldoen eveneens in grote mate.

Impact

De impact van het programma JEUGD heeft betrekking op de impact op jongeren, de impact op jongerenwerkers, organisaties en lokale gemeenschappen en de impact op beleid, wetgeving en organisaties op het gebied van Jeugd. Uit de evaluatie blijkt dat het programma met name een zichtbaar en duidelijk impact heeft gehad op de jongeren die deelnamen aan het programma. Dit betreft voornamelijk de sociale vaardigheden van jongeren en de manier waarop zij kijken naar andere culturen. Het programma draagt bij aan de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt, het tegengaan van discriminatie en de mobiliteit van jongeren. De impact op beleid, wetgeving, organisaties en jongerenwerkers is beperkt. De activiteiten van het programma hebben ook niet geleid tot grote aanpassingen in het beleid of wetgeving. De spin-off van het programma lijkt beperkt te zijn. Jongeren ontvangen veel reacties vanuit hun omgeving op hun deelname maar dit leidt niet tot een toename van deelname vanuit hun omgeving.

Toegankelijkheid

Het thema toegankelijkheid heeft betrekking op de vraag in hoeverre het programma niet discriminerend is wat betreft het toelaten van verschillende groepen jongeren. De toegankelijkheid van het programma JEUGD wordt over het algemeen als positief ervaren. Het communicatiemateriaal is helder en aantrekkelijk alhoewel het bereik hiervan onder jongeren niet omvangrijk is. Er wordt echter gewezen op

de moeilijkheden die minder hoogopgeleide jongeren en jongeren met minder mogelijkheden kunnen ervaren bij het indienen van een projectaanvraag en de participatie in een project.

Complementariteit

In het evaluatieonderzoek is nagegaan in hoeverre complementariteit is ontstaan ten opzichte van andere relevant beleid en programma's - met name op het gebied van Europese Samenwerking en jongeren. Uit het onderzoek is een bepaalde mate van complementariteit tussen het programma JEUGD en andere soortgelijke programma's geconstateerd. Er bestaan geen door de Europese Commissie gefinancierde programma's die dezelfde doelstellingen hebben als het programma JEUGD. Wel zijn er programma's die dezelfde doelgroep aanspreken of dezelfde instrumenten inzetten. Daarnaast worden projecten uitgevoerd die gefinancierd zijn door de Nederlandse overheid en vergelijkbare doelstellingen hebben als het programma JEUGD. Op het gebied van uitwisselingen en vrijwilligerswerk van jongeren binnen Europa is het programma JEUGD echter uniek.

Bruikbaarheid

Het thema bruikbaarheid betreft de vraag in hoeverre de effecten het probleem adresseren waarop het programma is gericht. Uit het onderzoek is een positief beeld van de bruikbaarheid naar voren gekomen. Het programma JEUGD heeft een aantal positieve bijdragen geleverd aan de ontwikkeling van jongeren in de samenleving. Zo heeft het programma bijgedragen aan een actievare deelname van jongeren aan de samenleving, toename van begrip voor andere culturen en het tegengaan van discriminatie. De deelnemende jongeren zien daarnaast een duidelijke toename van hun leervermogen. Daarnaast kunnen we vaststellen dat het programma op een aantal punten een bijdrage levert aan het behalen van de doelstellingen van de Lissabon agenda in Nederland.

Duurzaamheid

Voor het bepalen van de duurzaamheid van het programma is nagegaan in hoeverre het te verwachten is dat de positieve effecten langere tijd aanwezig blijven? Uit het onderzoek is gebleken dat er duurzame netwerken tussen de deelnemende organisaties zijn ontstaan. Door dit soort netwerken kunnen opgedane ervaringen blijvend gedeeld worden. Daarnaast is een aantal publicaties tot stand gekomen over de resultaten van het programma. De vastlegging en verspreiding van deze informatie vergroot eveneens de duurzaamheid van de effecten van het programma.

Aanbevelingen

Op grond van het onderzoek komen wij tot een aantal aanbevelingen. Ten aanzien van efficiëntie komen wij tot de aanbeveling aan de Europese Commissie tot het doorvoeren van verbeteringen - bij voorkeur in het systeem Youthlink - in de registratie van projecten naar doelstelling, prioriteiten en thema's inclusief flexibele rapportagemogelijkheden over deze gegevens.

Ten aanzien van de impact van het programma JEUGD bevelen wij aan ten eerste specifieker te communiceren per doelgroep en ten tweede breder in te zetten op maatschappelijke organisaties, gemeenten en onderwijsinstellingen. Hierdoor zal de bekendheid van het programma onder jongeren(organisaties), maatschappelijke organisaties, gemeenten en onderwijsinstellingen toenemen waardoor het gebruik toeneemt in kwantitatieve én kwalitatieve zin. Daarnaast bevelen wij aan meer in te zetten op het meten van effecten gedurende de uitvoering van het programma. Zo kan ook – zonodig – beter worden bijgestuurd. Meer inzicht in de effecten maakt een dialoog met beleidsmakers beter mogelijk. Hier hoort ook bij meer communicatie over projecten, ervaringen en effecten.

De toegankelijkheid kan vergroot worden door het gericht communiceren aan jongeren met minder mogelijkheden en de betreffende organisaties en het verlenen van voorrang bij administratieve ondersteuning.

Ten aanzien van bruikbaarheid bevelen wij aan om meer in te zetten op het volgen van competenties, voorkomen van discriminatie en mogelijkheden op de arbeidsmarkt. Hierover ook in contact treden met onder andere het Ministerie van SZW en CWI om de relatie te leggen met de verworven competenties en de vraagzijde op de arbeidsmarkt.